

Handläggare: Lena Skott
Telefon: 08-508 20 032

ÅRSRAPPORT 2006, VANTÖRS STADSDELSNÄMND

Svar på remiss från revisionskontoret.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vantörs stadsdelsnämnd återoppar förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2006-05-22, som svar på remissen.

Monika Viklander
Stadsdelsdirektör

Anders Lindström
Avdelningschef

SAMMANFATTNING

Revisionskontoret har avslutat den årliga revisionen av nämndens verksamhet för år 2005. Resultatet finns redovisat i en årsrapport som har sänts till stadsdelsnämnden för yttrande. Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet inte är helt tillfredsställande. Vidare anser revisionskontoret att styrningen, uppföljningen och kontrollen av verksamheten inte är helt tillräcklig. Förvaltningen delar i stort revisionskontorets bedömning av det ekonomiska och verksamhetsmässiga utfallet för det gångna året och instämmer i merparten av den kritik som kontoret framför. I ärendet beskrivs det pågående förbättringsarbetet.

Förvaltningen noterar vidare att revisionskontoret har lämnat positiva omdömen rörande t.ex. brukarperspektivet inom äldreomsorgen, arbetet för att minska sjukfrånvaron och hanteringen vid nämndens övertagande av särskoleverksamheten.

ÄRENDETS BEREDNING

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom strategi- och planeringsavdelningen i samarbete med övriga verksamheter. Samverkan och information enligt § 19 MBL och förhandling enligt § 11 MBL har ägt rum i förvaltningsgruppen den 8 juni 2006.

BAKGRUND

Revisorerna för Vantörs stadsdelsnämnd har avslutat den årliga revisionen av nämndens verksamhet under år 2005. Resultatet redovisas i revisionskontorets årsrapport 2005 för Vantörs stadsdelsnämnd, se bilaga.

Årsrapporten har sänts till nämnden för yttrande senast 2006-06-30.

REVISIONSKONTORETS ÅRSRAPPORT 2005 – EN KORT SAMMANFATTNING

Det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet

Granskningen har inriktats på att bedöma om nämndens verksamhet har bedrivits enligt kommunfullmäktiges mål och direktiv, inom ramen för tilldelade anslag samt i den omfattning och med den inriktning och kvalitet som fastställts i nämndens verksamhetsplan för år 2005. Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Vantörs stadsdelsnämnds ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat för 2005 ej är helt tillfredsställande.

Revisionskontoret konstaterar att för anslag 2 redovisar nämnden ett nettounderskott med 18,4 mnkr motsvarande 16,2 procent av nettobudgeten. Resultatet är påfallande sämre jämfört med föregående år och är inte tillfredsställande. Nämnden uppmanas att fortsätta sitt effektiviseringsarbete och utveckla arbetssättet så att kostnaderna för ekonomiskt bistånd kan rymmas inom fastställd budget år 2006.

Vidare anger revisionskontoret att nämndens inriktningsmål och generella åtaganden ansluter väl till kommunfullmäktiges budget, nämndens huvuduppgifter och de fem övergripande målen. Revisionskontoret bedömer att nämnden under år 2005 inte helt har uppfyllt sina generella åtaganden. Nämnden har inte till fullo kunnat uppfylla barnomsorgsgarantin och kunskapsmålen för grundskolan.

Antalet vuxna bidragstagare har ökat istället för att minska under år 2005 och minskningen¹ ligger markant under genomsnittet för staden.

Nämnden har den lägsta sjukfrånvaron inom alla stadsdelsnämnder.

Styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten

Granskningen inriktas på att bedöma om stadsdelsnämnden har fungerande system för styrning, uppföljning och kontroll av ekonomi, verksamhet och kvalitet. Stadsdelsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är ej helt tillräcklig, enligt revisionskontoret.

Prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter har varit god mellan tertialrapport 2 och bokslut. Nämndens prognos för äldreomsorgen i tertialrapport 1 var orealistisk. Äldreomsorgen måste, trots omfördelning av medel inför år 2006, även fortsättningsvis arbeta med frågor kring budgethållningen.

Revisionskontoret ser positivt på att nämnden har påbörjat en översyn av skolverksamheten på grund av att elevunderlaget minskar.

Nämndens interna kontroll är ej helt tillräcklig, enligt revisionskontoret. Nämnden behöver se över genomförandet av kontrollerna och dokumentationen av resultatet för att höja kvaliteten i genomförda kontroller. Nämndens internkontrollplan behöver utvecklas vidare.

Bokslut och räkenskaper

Revisionskontoret bedömer att nämndens bokslut och räkenskaper för år 2005 samt delårsrapport är rättvisande.

FÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Förvaltningen instämmer i stort i den kritik revisionskontoret framför rörande nämndens verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat år 2005. Förvaltningen arbetar vidare med att utveckla styrningen, uppföljningen och kontrollen av verksamheten.

Förvaltningen delar de positiva omdömen som kontoret har lämnat avseende t.ex. brukarperspektivet inom äldreomsorgen, arbetet för att minska sjukfrånvaron och hanteringen vid nämndens övertagande av särskoleverksamheten. Revisionskontoret uppmärksammar att Vantörs stadsdelsnämnd tillhör de stadsdelsnämnder vars förskoleverksamhet har fått de största betyghöjningarna mellan år 1999 och 2005, enligt USK:s enkäter. Revisionskontoret anser också att nämndens

¹ Återgivet från revisionskontorets rapport. Förvaltningen gör antagandet att revisionskontoret syftar på minskningen enligt det s.k. halveringsmålet, dvs. stadens mål att antalet vuxna biståndstagare ska halveras från 1999 års nivå.

verksamhetsberättelse för år 2005 har en bra struktur, ger god information om måluppfyllelse, ekonomi och verksamhet samt följer kommuncentrala anvisningar.

Nedan kommenteras de kritiska synpunkter från revisionskontoret som förvaltningen bedömer som de viktigaste.

Ekonomiskt resultat

Resultat för anslag 2, ekonomiskt bistånd

Trots ett intensivt metodutvecklingsarbete både inom ordinarie verksamhet och i projektform är resultatet för 2005 för anslag 2 ett nettounderskott motsvarande 16,2 procent av nettobudgeten. Dock har vidtagna åtgärder inneburit att ökningen av kostnaderna för försörjningsstöd har kunnat begränsas.

En av insatserna för att minska antalet bidragsberoende är arbetsmarknadsinsatserna vid Arbetsforum Sydost, som förvaltningen bedriver tillsammans med stadsdelsförvaltningarna i Enskede-Årsta, Farsta och Skarpnäck. Den största målgruppen är del- eller heltidsarbetslösa med ekonomiskt bistånd. Arbetsforum Sydost kompletterar således arbetsförmedlingens insatser som riktas främst till arbetssökande som är a-kasseberättigade och inte dem som har ekonomiskt bistånd. För 2005 kunde drygt hälften av de deltagande vid Arbetsforum Sydost avskrivas på grund av arbete eller studier. Nuvarande uppföljning lämnar dock inte svar på om insatserna vid Arbetsforum Sydost har bidragit till resultatet eller om det förklaras av annat, t.ex. förändringar på arbetsmarknaden.

Revisionskontoret menar att arbetet med att effektivisera verksamheten och arbetssättet måste fortsätta för att kostnaderna för ekonomiskt bistånd ska kunna rymmas inom fastställd budget år 2006.

Förvaltningen ser kontinuerligt över om arbetssättet kan förbättras och om verksamheten kan effektiviseras. Möjligheten att hålla budgeten inom detta anslag är dock, enligt förvaltningens uppfattning, till största del avhängigt läget på arbetsmarknaden. Anslag 2 befaras fortsatt prognostisera ett underskott. Underskottet bör dock begränsas av de intensiva insatser som pågår både inom ordinarie verksamhet och genom flertalet projekt. I tertialrapport 1 2006 beskrivs ett antal åtgärder av dessa insatser. Flera åtgärder är pågående och intensifieras under året. Nämnas kan t.ex. att sektionen för ekonomiskt bistånd har genomfört en kartläggning under månaderna mars och april, vilket har inneburit att samtliga beslut avseende ekonomiskt bistånd har granskats av samordnare eller sektionschef. Diskussion förs med all personal om metodutveckling och fortsatta åtgärder. Ovan nämnda kartläggning utgör underlag i diskussionerna.

Vidare sker ett intensifierat arbete under 2006 med gruppen långtidsberoende hushåll. Inriktningen är att finna andra vägar till försörjning för de personer som idag uppbär försörjningsstöd men där bedömningen är att personen inte kan anses stå till arbetsmarknadens förfogande inom överskådlig tid. Förvaltningen har sett vissa positiva

resultat men det är dock för tidigt att dra några slutsatser om den samlade effekten av detta arbete.

Nämnas kan också att endast akut nödvändig tandvård beviljas och stor restriktivitet gäller avseende extra bidrag (Vantör tillhör de stadsdelsområden som har lägst andel extrabidrag i staden).

Verksamhetsmässigt utfall

Uppfyllandet av generella åtaganden

Revisionskontoret bedömer att nämnden under år 2005 ej har uppfyllt sina generella åtaganden helt och pekar på barnomsorgsgarantin och målet om minskade barngruppsstorlekar inom förskolan. Förvaltningen delar revisionskontorets bedömning såtillvida att nämnden hade svårigheter att tillgodose barnomsorgsgarantin under årets sista månader. Under hösten utarbetade förvaltningen skyndsamt förslag på förskoleutbyggnad för att möta den ökande efterfrågan på förskoleplatser.

Såsom förvaltningen påpekat vid ett flertal tillfällen i andra sammanhang är det svårt att göra exakta prognoser när det gäller efterfrågan på förskoleplatser. Många osäkerhetsfaktorer påverkar prognosmöjligheterna. Förvaltningen följer och analyserar kontinuerligt utvecklingen när det gäller behovet av förskoleplatser och vidtar erforderliga åtgärder. Detta för att dels tillgodose barnomsorgsgarantin, dels för att ytterligare minska barngruppernas storlek i enlighet med stadens förskoleplan. Den genomsnittliga barngruppsstorleken i Vantör har minskat med ca två barn per grupp sedan inledningen av år 2003.

Revisionskontoret framför vidare att nämnden inte har uppfyllt kommunfullmäktiges mål att öka andelen elever som lämnar grundskolan och har uppnått kunskapsmålen. Skolorna har intensifierat arbetet med att stödja de elever som av olika skäl har svårigheter att uppnå målen. Förvaltning och nämnd har en tätare dialog och avstämning med skolorna kring prognoser och åtgärder för måluppfyllelse.

Styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten

Prognossäkerhet

Revisionskontoret framför i sin årsrapport att prognoserna har varit god mellan tertialrapport 2 och bokslut. I tertialrapport 1 har överensstämmelsen varit sämre för anslag 1 främst beroende på en orealistisk prognos för äldreomsorgen, enligt revisorerna. Förvaltningen instämmer i kritiken på så sätt att prognosen i tertialrapport 1 för anslag 1 inte visade sig överensstämma med bokslutet. Detta bl.a. på grund av att omstruktureringsarbetet vid Högdalens äldreboende visade sig fortlöpa i en mer långsam takt än förväntat. Förvaltningen är dock av den meningen att utvecklingen på beställarsidan inte gick att förutse vid tidpunkten för tertialrapport 1. Antalet placeringar inom heldygnsvård/äldreomsorg stannade kvar på en högre nivå efter sommaren än vad som kunde ha förutsetts.

Budgethållning/äldreomsorgen

Enligt revisionskontoret måste nämnden, trots omfördelning av medel inför år 2006, även fortsättningsvis arbeta med frågor kring äldreomsorgens budgethållning. Förvaltningen bedömer att en budget i balans bör i princip kunna uppnås för anslag 1 innevarande år. Detta kan ske bl.a. med restriktiva biståndsbedömningar och en fortsatt, kontinuerlig effektivisering av samtliga verksamheter.

Intern kontroll

Förvaltningen instämmer i att nämndens internkontrollplan behöver utvecklas vidare, vilket också konstaterades i ett särskilt ärende till nämnden 2006-04-20 (dnr 102-489/2005). Förvaltningen anser att det är angeläget att formerna för den interna kontrollen utvecklas successivt och att en god kontrollmiljö etableras. Intern kontroll är en viktig del inom det integrerade ledningssystemet, ILS. Förvaltningens strävan är att på sikt stärka kopplingen mellan det integrerade ledningssystemet och den interna kontrollen. Som ett led i det arbetet har förvaltningen fört över ansvaret för internkontrollen till den avdelning som också ansvarar för frågor rörande ILS.

Den interna kontrollen ska i högre utsträckning ta sikte på att kontrollera de rutiner som förvaltningen har etablerat för att uppnå verksamhetsplanens målsättningar. Fokus blir därigenom inte enbart på om rutiner finns, är kända och efterlevs utan även på om det har utvärderats huruvida dessa rutiner bidrar till att målen uppfylls.

Klagomålshantering

Inom samtliga verksamheter finns rutiner för hantering av synpunkter och klagomål. Förvaltningen avser att under hösten/vintern 2006 påbörja ett arbete för att tillskapa en mer sammanhållen och systematiserad klagomålshantering som ett led i kvalitetsarbetet och arbetet enligt ILS.

Sammanfattningsvis ser förvaltningen allvarligt på den av revisionskontoret framförda kritiken i årsrapporten för 2005 och ovan har förbättringsarbetet beträffande dessa punkter beskrivits. Förvaltningen vill särskilt framföra, liksom i olika sammanhang tidigare, att på grund av det bekymmersamma budgetläget inom anslag 2 pågår ett intensivt utvecklingsarbete för att anpassa verksamheten efter de budgetramar som givits. I övrigt vill förvaltningen framhålla att arbete med övriga punkter i revisionskontorets rapport, förutom ovan angivet arbete, pågår.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar och åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande, med ovan angivna synpunkter, som svar på remissen.

BILAGA

Årsrapport 2005, Vantörs stadsdelsnämnd. Revisionskontoret, rapport nr 33 2006.